

Lovforslag nr. L 117. Fremsat den 17. januar 1990 af sundhedsministeren (Ester Larsen)

Forslag

til

Lov om mærkning af tobaksvarer og om tjæreindhold i cigaretter

§ 1. Sundhedsministeren kan fastsætte bestemmelser til gennemførelsen af De Europæiske Fællesskabers retsakter om mærkning af tobaksvarer og om tjæreindhold i cigaretter.

§ 2. Sundhedsministeren kan fastsætte nærmere regler om tilsyn og kontrol med overholdelse af bestemmelser, fastsat med hjemmel i § 1.

Stk. 2. I bestemmelserne kan der pålægges den, der fremstiller, indfører eller forhandler tobaksvarer pligt til, at give sundhedsministeren alle relevante oplysninger, herunder oplysninger af regnskabsmæssig karakter, samt vederlagsfrit at afgive prøver af produktet.

Stk. 3. Sundhedsministeren kan fastsætte regler om udførelse af analyser og undersøgelser af stoffer og produkter, herunder at de skal udføres efter bestemte metoder og foretages på nærmere angivne laboratorier og institutioner for producentens eller importørens regning.

Stk. 4. Sundhedsministeren kan meddele påbud eller forbud, når der konstateres overtrædelser af loven eller regler udstedt i medfør af loven.

§ 3. Sundhedsministeren kan bemyndige en institution under Sundhedsministeriet til at udøve sine beføjelser efter loven.

Stk. 2. Sundhedsministeren kan fastsætte regler om adgang til at påklage afgørelser, der er truffet i henhold til bemyndigelser efter stk. 1, herunder at afgørelser ikke skal kunne indbringes for højere administrativ myndighed.

§ 4. Sundhedsministeren kan i bestemmelser, der fastsættes efter §§ 1 og 2, fastsætte straf af bøde for overtrædelse af regler i bestemmelserne.

Stk. 2. For overtrædelser, der begås af aktieselskaber, andelsselskaber eller lignende, kan der pålægges selskabet som sådant bødeansvar.

§ 5. Loven træder i kraft den 31. december 1991.

§ 6. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Formål med lovforslaget.

Formålet med lovforslaget er at sikre opfyldelsen af forpligtelser som følge af 2 direktiver på tobaksområdet, som er vedtaget af Rådet for de Europæiske Fællesskaber eller snarest forventes vedtaget.

Direktiverne er et led i Det Europæiske Økonomiske Fællesskabs handlingsplan »Europa mod Kræft«. Direktiverne har samtidig udgangspunkt i hensynet til etableringen af det indre marked og har dermed til formål at harmonisere medlemsstaternes love og administrative bestemmelser om mærkning af tobaksvarer og om det maksimalt tilladte indhold af tjære i cigaretter.

Den 13. november 1989 vedtog Rådet for de Europæiske Fællesskaber under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Økonomiske Fællesskab, særlig artikel 100 A, direktiv om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser om mærkning af tobaksvarer.

Udover mærkningsbestemmelser er der af EF-Kommissionen som nævnt fremsat forslag til direktiv om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser om maksimalt tilladt tjæreindhold i cigaretter.

Forslaget er endnu ikke endeligt vedtaget, men dette forventes at ske i foråret 1990. Også dette forslag har hjemmel i artikel 100 A.

Det findes derfor hensigtsmæssigt med indeværende lovforslag også at skabe hjemmel for sundhedsministeren til at opfylde det pågældende direktivfor-
 slag, såfremt det – som forventet – bliver vedtaget i nær fremtid.

I Danmark er der ikke i lovgivningen fastsat regler om tobaksvarer med undtagelse af en bestemmelse i Levnedsmiddellovens § 14, stk. 7, som bemyndiger ministeren til at fastsætte regler om at nærmere angivne stoffer ikke må anvendes som tilsætning til tobak.

Regulering gennem lovgivning til opfyldelse af Danmarks forpligtelser vil derfor være nødvendig.

Ved aftale mellem Tobaksindustrien og Indenrigsministeriet af 11. marts 1986 er det fastsat, at Tobaksindustrien forpligter sig til at forsyne samtlige cigaret-pakker med angivelse af nikotin- og tjæreindholdet samt styrke, ligesom der skal påtrykkes en advar-

sel »Sundhedsstyrelsen påpeger, at tobaksrygning er sundhedsskadelig«.

I aftalen er der tillige fastsat bestemmelse om nedsettelse af tjæreindholdet i cigaretter.

Herudover omfatter aftalen regulering af reklamer i øvrigt. Den pågældende aftale er for tiden under revision med henblik bl.a. på en opstramning af reklameregler og markedsføring i øvrigt.

De grænseværdier for tjæreindholdet, der forventes vedtaget i direktivet, er lavere end grænserne ifølge aftalerne af 11. marts 1986 mellem Tobaksindustrien og Indenrigsministeriet (nu Sundhedsministeriet).

2. Lovens indhold.

Loven indeholder en bemyndigelsesbestemmelse for sundhedsministeren til at fastsætte nærmere bestemmelser til gennemførelse af EF-direktiver om mærkning af tobaksvarer samt om tjæreindholdet i cigaretter.

Loven giver sundhedsministeren beføjelse til at fastsætte bestemmelser om tilsyn og kontrol samt oplysningspligt og endvidere indeholder loven bestemmelser om klageadgang og straf.

Forslaget har været til høring hos følgende organisationer og myndigheder: Justitsministeriet, Industriministeriet, Finansministeriet, Forbrugerstyrelsen, Statens Tekniske Prøvenævn, Sundhedsstyrelsen, Levnedsmiddelstyrelsen, Tobaksskaderådet, Tobaksindustrien, Forbrugerrådet, Industrirådet og Handelskammeret.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser.

Forslaget vil have visse økonomiske og administrative konsekvenser i forbindelse med kontrol- og tilsynsopgaver. Disse vil blive holdt indenfor Sundhedsministeriets bevillingsramme. Udgifterne vil blive søgt begrænset ved, at der i loven skabes hjemmel til, at ministeren kan fastsætte bestemmelser om at analyser og undersøgelser skal udføres for producentens eller importørens regning.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Hensigten med lovforslaget er at sikre opfyldelsen af det af Rådet vedtagne direktiv om indbyrdes til-

nærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser om mærkning af tobaksvarer samt opfyldelsen af direktiv om det maksimale tilladte tjæreindhold i cigaretter, der forventes vedtaget i nær fremtid ved at give sundhedsministeren bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler på disse områder.

I mærkningsdirektivet er der givet nøje forskrifter for, hvorledes mærkningen af tobaksvarer skal ske. Således skal alle tobaksvarepakninger forsynes med en generel advarsel om, at produktet er sundhedsskadeligt. Herudover skal der på cigaretpakker være en specifik advarsel påskrift, som skal veksle efter nærmere fastsatte regler. Endvidere skal indholdet af tjære og nikotin anføres på cigaretpakkerne.

Direktivet skal træde i kraft inden 31. december 1991, dog med en overgangsbestemmelse, således at cigaretter, der er fremstillet inden den 31. december 1991 stadig vil kunne markedsføres indtil den 31. december 1992 selv om de ikke er i overensstemmelse med direktivet, ligesom øvrige tobaksvarer fremstillet inden 31. december 1991, vil kunne markedsføres indtil den 31. december 1993 selvom de ikke er i overensstemmelse med direktivet.

Direktivforslaget om maksimalt tilladt tjæreindhold i cigaretter fastsætter grænseværdier gennemført efter nærmere fastsatte tidspunkter.

Til § 2

Der findes i dag kun få lovregler på tobaksområdet.

Sundhedsministeren vil i tæt samarbejde med Forbrugerrådet, Statens Tekniske Prøvenævn, Tobaksindustrien og Sundhedsstyrelsen tilrettelægge et tilsyns- og kontrolsystem i det omfang, man ved udstedelsen af bestemmelser i medfør af loven finder behov herfor.

For at sikre bestemmelsernes oveholdelse, er det vigtigt at sundhedsmyndighederne kan få adgang til alle relevante oplysninger, ligesom det kan være nødvendigt at underkaste udvalgte vareprøver en nærmere kontrol, f.eks. i form af laboratorieanalyser. Ministeren kan fastsætte regler om, at udgifterne til denne kontrol afholdes af producenten eller importøren.

For at sikre en hurtig og effektiv efterlevelse af reglerne får tilsynsmyndigheden mulighed for at udstede forbud/påbud.

Til § 3

Bestemmelsen giver sundhedsministeren bemyndigelse til at lade en institution under Sundhedsmini-

steriet udøve ministerens beføjelser efter loven. I den forbindelse vil Sundhedsministeren som nævnt i bemærkningerne til § 2 samarbejde med relevante myndigheder om at tilrettelægge et tilsyns- og kontrolsystem i det omfang, dette findes påkrævet.

Ekspertisen til at varetage de nye opgaver vil blive fundet indenfor de allerede eksisterende sundhedsmyndigheder, evt. fremskaffet via efteruddannelse eller ved køb af konsulentbistand.

Sundhedsministeren vil med hjemmel i stk. 2 kunne fastsætte bestemmelser om, at afgørelser truffet af den i stk. 1 nævnte institution ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.

I bestemmelserne om klageadgang vil sundhedsministeren dog kunne tillade, at afgørelser truffet af den pågældende institution vil kunne påklages til sundhedsministeren, såfremt der er tale om principielle spørgsmål eller en afgørelse af væsentlig betydning.

Til § 4

Det skønnes ikke at være påkrævet med strengere sanktionsmuligheder end bødestraf. Til gengæld må det forventes at eventuelle bøder vil komme til at stå i forhold til dels en eventuel økonomisk vinding ved ikke at efterkomme de omhandlede bestemmelser, men også være af en vis forebyggende karakter.

Det skal i denne forbindelse nævnes, at de almindelige efterforskningskridt i retsplejeloven, herunder bl.a. beslaglæggelse, naturligvis også vil kunne finde anvendelse, hvis betingelserne herfor er opfyldt.

Til § 5

I mærkningsdirektivet er det bestemt, at loven samt tilhørende administrative bestemmelser skal være vedtaget inden den 1. juli 1990, og sat i kraft inden den 31. december 1991. Da de administrative bestemmelser vedrørende mærkning således vil foreligge pr. 1. juli 1990, har de involverede parter i den mellem-liggende periode tid til at indrette sig på de nye forhold. Der er endvidere i EF's mærkningsdirektiv indarbejdet en overgangsordning. Således vil cigaretter, der er fremstillet inden den 31. december 1991, stadig kunne markedsføres indtil den 31. december 1992, selvom de ikke er i overensstemmelse med direktivet, ligesom øvrige tobaksvarer, fremstillet inden den 31. december 1991, vil kunne markedsføres indtil den 31. december 1993, selvom de ikke er i overensstemmelse med direktivet.